

THỰC HÀNH ĐỌC HIỂU : ĐƯỜNG VỀ QUÊ MẸ

(Đoàn Văn Cừ)

(1tiết)

I. MỤC TIÊU

1. Về mức độ/ yêu cầu cần đạt:

- HS hiểu được những nét đặc sắc trong nghệ thuật miêu tả và các biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong bài thơ *Đường về quê mẹ*.
- Nắm được ý nghĩa bài thơ thông qua bức tranh thiên nhiên và vẻ đẹp tâm hồn của con người.

2. Về năng lực

a. Năng lực chung

- Giao tiếp và hợp tác trong làm việc nhóm và trình bày sản phẩm nhóm.
- Phát triển khả năng tự chủ, tự học qua việc đọc và hoàn thiện phiếu học tập ở nhà.
- Giải quyết vấn đề và tư duy sáng tạo trong việc chủ động tạo lập văn bản.

b. Năng lực đặc thù

- Năng lực thu thập thông tin liên quan đến văn bản *Đường về quê mẹ*.

- Năng lực trình bày suy nghĩ, cảm nhận của cá nhân về văn bản *Đường về quê mẹ*.
- Năng lực hợp tác khi trao đổi, thảo luận về thành tựu nội dung, nghệ thuật, ý nghĩa của văn bản.

3. Về phẩm chất

- Giúp HS rèn luyện bản thân phát triển các phẩm chất tốt đẹp: tình yêu quê hương đất nước, tình cảm gia đình.

II. THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ HỌC LIỆU

1. Chuẩn bị của giáo viên

- Giáo án, tài liệu tham khảo, kế hoạch bài dạy
- Phiếu trả lời câu hỏi
- Các phương tiện kỹ thuật, những hình ảnh liên quan đến chủ đề bài học *Đường về quê mẹ*.
- Bảng giao nhiệm vụ cho HS hoạt động trên lớp.
- Bảng giao nhiệm vụ học tập cho HS ở nhà.

2. Chuẩn bị của học sinh

- SGK, SBT Ngữ văn 8, soạn bài theo hệ thống câu hỏi hướng dẫn học bài, vở ghi.

III. TIẾN TRÌNH DẠY HỌC

A. HOẠT ĐỘNG KHỞI ĐỘNG

a. Mục tiêu: Tạo tâm thế, tạo hứng thú cho HS, thu hút HS sẵn sàng thực hiện nhiệm vụ học tập của mình. HS khắc sâu kiến thức nội dung bài học.

b. Nội dung: GV đặt cho HS trả lời những câu hỏi mang tính gợi mở vấn đề.

c. Sản phẩm: Nhận thức và thái độ học tập của HS.

d. Tổ chức thực hiện:

- GV đặt câu hỏi gợi dẫn, yêu cầu HS: *Chia sẻ những cảm xúc, suy nghĩ của em khi mỗi lần được về quê.*

- HS tiếp nhận nhiệm vụ.

- GV dẫn dắt vào bài học mới: *Quê hương luôn là điểm tựa, là hành trang, là động lực của mỗi người con người. Quê hương chứa đựng cả một vùng kí ức đẹp đẽ, đầy êm đềm và thơ mộng. Đây cũng là chủ đề sáng tác phổ biến đối với rất nhiều nhà thơ, nhà văn. Một trong những tác giả tiêu biểu là nhà thơ Đoàn Văn Cừ với vô vàn các tác phẩm thành công để đời. Bài học hôm nay chúng ta cùng tìm hiểu về một bài thơ của ông trong chủ đề này nhé!*

B. HOẠT ĐỘNG HÌNH THÀNH KIẾN THỨC

Hoạt động 1: Đọc và tìm hiểu chung

a. Mục tiêu: Nắm được những thông tin về tác giả, tác phẩm *Đường về quê mẹ*.

b. Nội dung: HS sử dụng SGK, chốt lọc kiến thức để tiến hành trả lời câu hỏi về tác giả, tác phẩm *Đường về quê mẹ*.

c. Sản phẩm: HS nêu được một số nét về tác giả Đoàn Văn Cừ và thông tin tác phẩm *Đường về quê mẹ*.

d. Tổ chức thực hiện:

I. ĐỌC VÀ TÌM HIỂU CHUNG (...)

Mục tiêu:

- Phát triển khả năng tự chủ, tự học qua việc đọc và hoàn thiện phiếu học tập ở nhà.
- Nhận biết được tác phẩm thơ bảy chữ.
- Đọc diễn cảm tác phẩm thơ.

Nội dung:

- **GV** sử dụng KT sơ đồ tư duy để khai thác phần tìm hiểu chung.
- **HS** dựa vào sơ đồ tư duy đã chuẩn bị ở nhà để hoàn thành nhiệm vụ nhóm.

Tổ chức thực hiện	Sản phẩm
NV1: Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ	I. Tìm hiểu chung 1. Tác giả

- GV yêu cầu HS: *Từ phần chuẩn bị ở nhà, hãy trình bày những hiểu biết về tác giả Đoàn Văn Cừ và bài thơ Đường về quê mẹ.*

Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ

- HS thảo luận và trả lời từng câu hỏi.

Bước 3: Trao đổi thảo luận, báo cáo sản phẩm

- HS trình bày sản phẩm thảo luận.

- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.

Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện

- GV nhận xét, chốt kiến thức.

- GV bổ sung:

+ Ông được bạn đọc biết đến từ những bài thơ viết về hội hè, đình đám, chợ tết nông thôn đăng trên báo Ngày nay của nhóm Tự lực văn đoàn.

-Đoàn Văn Cừ (1913 – 2004)

- Quê: thôn Đô Đò, xã Nam Lợi, huyện Nam Trực, tỉnh Nam Định

- Gia đình: sinh ra trong một gia đình nông dân.

- Ông còn có các bút danh khác là Kẻ Sĩ, Cư sĩ Nam Hà, Cư sĩ Sông Ngọc và ngoài thơ ông cũng sáng tác văn xuôi.

+ Ông vốn là một giáo viên tiểu học, hay làm thơ và đã từng có tập thơ Thôn ca in từ năm 1939.

+ Từ năm 1948 đến 1952, ông phục vụ trong quân đội nhân dân Việt Nam.

+ Từ năm 1955, ông công tác ở Chi hội văn nghệ Liên khu II, sau đó công tác ở NXB Phổ thông. Đến tuổi nghỉ hưu ông về lại quê hương xã Trục Nội, huyện Nam Trục, tỉnh Nam Định vui với thú điền viên xưa cũ.

+ Ông viết không nhiều. Sau tập Thôn ca I (1939) ông có tập Thôn ca II (1960), NXB Văn học ấn hành. Năm 1979, Hội văn học nghệ thuật tỉnh Hà Nam Ninh cho in tập “Dọc đường xuân” tập hợp một số bài thơ của ông.

NV 2:

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ

2. Tác phẩm

a) Đọc và giải nghĩa từ

- Đọc

- Giải nghĩa từ:

+ *U*: mẹ .

+ *Dặm liễu* : chỉ đường xa

+ **Hai thân** : cha mẹ

- GV hướng dẫn HS đọc bài thơ: đọc đúng một số tên riêng; giọng điệu nhẹ nhàng, chậm rãi GV đọc mẫu, HS đọc, nhận xét - Giải nghĩa từ: - GV đặt tiếp câu hỏi: ? Xuất xứ văn bản? ? Bài thơ được viết theo thể thơ nào? ? Phương thức biểu đạt của bài thơ? ? Bố cục của văn bản? ? Ý nghĩa nhan đề của bài thơ. - HS tiếp nhận nhiệm vụ. Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ - HS thảo luận và trả lời từng câu hỏi. Bước 3: Trao đổi thảo luận, báo cáo sản phẩm - HS trình bày sản phẩm thảo luận. - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện	+ Đề : .thuộc loại đa, lá có mũi nhọn dài. +The :hàng dệt bằng tơ nhỏ sợi, mặt thưa, mỏng, không bóng , thời trước dùng để may áo dài . b) Tìm hiểu chung - Xuất xứ: Thơ Mới 1932 – 1945: Tác giả và tác phẩm, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 2001. - Thể thơ: thơ bảy chữ - PTBD: Biểu cảm (Tự sự, miêu tả) - Bố cục: 4 phần + Phần 1 : Không gian và thời gian khi “tôi” về quê.(Khổ 1) + Phần 2: Bức tranh thiên nhiên và con người nơi làng quê (khổ 2,4).

- GV nhận xét, bổ sung, chốt kiến thức. b. Yêu cầu HS tiếp tục quan sát phiếu học tập đã chuẩn bị ở nhà và trả lời các câu hỏi còn lại: ? Nêu hoàn cảnh sáng tác và xuất xứ của bài thơ ? ? Bài thơ được tác giả viết theo thể thơ nào? ? Nêu các PTBĐ của bài thơ? Đây là PTBĐ chính? ? Có thể chia bài thơ này ra làm mấy phần? Nêu nội dung của từng phần? ? Ý nghĩa nhan đề bài thơ ? B2: Thực hiện nhiệm vụ GV:1. Hướng dẫn HS cách đọc 2. Theo dõi, hỗ trợ HS (nếu cần). HS:1. Đọc văn bản, các em khác theo dõi, quan sát bạn đọc. 2. Xem lại nội dung phiếu học tập đã chuẩn bị ở nhà. B3: Báo cáo, thảo luận GV: Yêu cầu HS trả lời, hướng dẫn, hỗ trợ HS (nếu cần).	+ Phần 3: Hình ảnh người mẹ trên con đường về quê (khổ 3,5). + Phần 4: Những tâm tư, tình cảm của tác giả về nơi cội nguồn (khổ 6). - Bài thơ là lời của người con – nhân vật “tôi”. - Nhan đề bài thơ được đặt theo một hình ảnh khơi nguồn cảm xúc trong tác giả, miêu tả khung cảnh đồng quê trên đường đi của mấy mẹ con đã hiện lên những kí ức đẹp về thiên nhiên và con người quê ngoại.

HS: - Trả lời các câu hỏi của GV. - HS khác nhận xét, bổ sung cho bạn (nếu cần). B4: Kết luận, nhận định (GV) - Nhận xét thái độ học tập qua sự chuẩn bị của HS bằng việc trả lời các câu hỏi. - Chốt kiến thức, cung cấp thêm thông tin (nếu cần) và chuyển dẫn sang đề mục sau.	
Sản phẩm tổng hợp: (SƠ ĐỒ TƯ DUY PHẦN TÁC GIẢ, TÁC PHẨM)	
II. ĐỌC & TÌM HIỂU CHI TIẾT VB	
1. Không gian và thời gian khi “tôi” về quê (khổ 1).	
Mục tiêu: Giúp HS phân tích và nắm được nội dung, nghệ thuật đặc sắc, ý nghĩa của bài thơ, từ đó thấy được vẻ đẹp đặc sắc của thiên nhiên và vẻ đẹp của con người . Nội dung: Tâm trạng vui mừng, háo hức của người con mỗi lần cùng mẹ về quê ngoại. Đồng thời còn thể hiện tình cảm yêu mến, niềm tự hào của con về vẻ xinh đẹp, nét na của mẹ . GV đặt câu hỏi để tìm hiểu nội dung đoạn thơ HS: Suy nghĩ và làm việc cá nhân để trả lời câu hỏi của giáo viên.	
Tổ chức thực hiện	Sản phẩm

B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV)		a. Thời gian
1. Không gian và thời gian khi “tôi” về quê (khổ 1).		- “Tôi” về quê mẹ khi đã lớn.
<i>? Nhân vật “tôi” về quê mẹ vào thời điểm nào? Không gian khi mẹ đưa nhân vật “tôi” về quê có gì đặc biệt?</i>		- Thường về vào “mỗi mùa xuân” gặp mặt, thăm hỏi họ hàng bên quê ngoại.
<i>? Nhận xét về cách xưng hô “u”, cách gọi “hai thân” của tác giả.</i>		→ Tác giả mở đầu bằng hồi ức của đứa con vẫn giữ lại trong trí tưởng hình ảnh lúc bé theo mẹ về thăm quê ngoại.
Thời gian	Không gian	b. Không gian
		- “Dặm liễu mây bay sắc trắng ngần”: vừa miêu tả khung cảnh thiên nhiên, vừa thể hiện cách điệu sắc đẹp ngoại hình của mẹ: nhẹ nhàng, tinh tế, thướt tha, đầy duyên chuyển...
		- “U” - là cách gọi mẹ của dân mấy huyện xung quanh thành Nam.

B2: Thực hiện nhiệm vụ HS: Đọc hai khổ thơ và suy nghĩ thảo luận theo nhóm bàn để trả lời câu hỏi. B3: Báo cáo thảo luận GV: Yêu cầu nhóm trưởng trình bày kết quả thảo luận HS: Trả lời câu hỏi của GV, những HS còn lại theo dõi, nhận xét và bổ sung (nếu cần) cho câu trả lời của bạn. B4: Kết luận, nhận định (GV) - Nhận xét câu trả lời và câu nhận xét của HS - Chốt nội dung (sản phẩm). - Chuyển dẫn sang nội dung sau.	- “Hai thân” - là cách gọi bố mẹ thể hiện sự kính trọng. → Gần gũi, đầy văn hóa.
GV: khái quát nội dung khổ 1 và chuyển nội dung tiếp theo .	
2. Bức tranh thiên nhiên và con người nơi làng quê (khổ 2,4)	
Mục tiêu: Hình dung rõ hình ảnh thiên nhiên và vẻ đẹp của con người nơi làng quê. HS làm việc cá nhân, làm việc nhóm để trình bày sản phẩm.	

Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ - GV yêu cầu HS thảo luận cặp đôi, quan sát khổ 2, 4 và trả lời câu hỏi sau: <i>? Liệt kê các hình ảnh, chi tiết về thiên nhiên và con người?</i> <i>? Nhận xét về màu sắc, đường nét của bức tranh thiên và vẻ đẹp tâm hồn con người được thể hiện trong tác phẩm ?</i> - HS tiếp nhận nhiệm vụ. Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ - HS thảo luận và trả lời câu hỏi Bước 3: Trao đổi thảo luận, báo cáo sản phẩm - HS trình bày sản phẩm thảo luận.	- Hình ảnh quen thuộc trên con đường mẹ dẫn “tôi” về quê: + <i>Những rặng đê, những dòng sông trắng lượn ven đê, cồn xanh, bãi tía.</i> + Khung cảnh chiều quê: <i>đường xa nắng nhạt vàng, trời xanh, cò trắng bay từng lớp, xóm chợ lều phoi xác lá bàng.</i> - Cuộc sống nơi thôn quê: + Người làm đất trồng cây: <i>người xới cà, ngô rộn bốn bề.</i> + Cảnh những người nông dân bới khoai gánh về thôn ấp “<i>đoàn người về ấp gánh khoai lang</i>”.

- GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. B4: Kết luận, nhận định (GV) - Nhận xét câu trả lời của HS. - Chốt kiến thức, bình giảng và chuyển dẫn sang mục sau.	→ Hình ảnh quen thuộc của làng quê Việt Nam. Cảnh vật vừa sinh động, tràn đầy sức sống, hiện lên như một bức tranh thôn quê với những màu sắc và đường nét được phối hài hòa.
=> Thiên nhiên và con người hiện lên đầy vẻ mộc mạc, giản dị đến lạ nhưng cũng đầy thân thương, yên bình của một làng quê, mà khiến cho ai đi đâu cũng nhớ về.	
3. Hình ảnh người mẹ trên con đường về thăm quê (Khổ 3,5)	
Mục tiêu: HS cảm nhận được vẻ đẹp của người mẹ ... Nội dung: GV sử dụng KT đặt câu hỏi, KT thảo luận cặp đôi HS làm việc cá nhân, thảo luận cặp đôi để hoàn thành nhiệm vụ và báo cáo sản phẩm.	
Tổ chức thực hiện	Sản phẩm
B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV)	- <i>Thúng cắp bên hông, nón đội đầu:</i>

? Tác giả đã khắc họa hình ảnh về người mẹ trên con đường về quê qua những chi tiết nào?	+ Thúng: vật dụng đựng đồ vật để buôn bán hay di chuyển, mang đi.
? Em hiểu nghĩa của từ ngữ “mang đi” trong dòng 20 là gì?	+ Nón: dùng để che nắng, mưa.
? Em có nhận xét gì về tình cảm của tác giả dành cho mẹ?	- Khuyên vàng, yếm thắm, áo the nâu (trang phục của người con gái thời xưa).
Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ - HS thảo luận và trả lời câu hỏi	- Ngoại hình: mắt sáng, môi hồng, má đỏ au.
Bước 3: Trao đổi thảo luận, báo cáo sản phẩm - HS trình bày sản phẩm thảo luận. - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn.	→ Dưới cái nhìn của “tôi”, hình ảnh người mẹ hiện lên là một người phụ nữ đẹp người, đẹp nét, có cảm nhận mẹ mình như thời con gái.
Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện	- Khi về làng: + “Tà áo nâu in giữa cánh đồng, gió chiều cuốn bốc bụi sau lưng”: mẹ khép mình, như tránh những làn bụi hắt.

- GV nhận xét, bổ sung, chốt kiến thức: Qua những chi tiết đó, bài thơ đã thể hiện được tình cảm yêu mến, niềm tự hào của con về vẻ xinh đẹp, nét na của mẹ. NV4: Bước 1: Chuyển giao nhiệm vụ - GV yêu cầu HS trả lời: <i>? Ở khổ thơ cuối, lời khen của những người cùng quê dành cho mẹ như thế nào?</i> <i>? Bài thơ đã diễn tả được tâm trạng và tình cảm gì của nhà thơ?</i> - HS tiếp nhận nhiệm vụ. Bước 2: Thực hiện nhiệm vụ	+ “bóng người thôn nữ”: người con gái làng quê. + “cúi nón” che đi cặp má hồng. → Hình ảnh người mẹ như e ấp, “tôi” cảm thấy mẹ mình như bao cô gái quê ở tuổi cập kê, khép nép, đầy dịu dàng . 4/ Những tâm tư, tình cảm của tác giả về nơi cội nguồn. - Khen “u nét thảo hiền”, dẫu đã lấy chồng nhưng vẫn không quên đường về quê. → Người mẹ hiện lên với nét “thảo hiền” dễ mến. Dù lấy chồng xa xứ nhưng mẹ vẫn không quên đường về quê mẹ, vẫn về thăm quê hương, tổ tiên, ông bà, cha mẹ, họ hàng. - Bài thơ đã thể hiện tình cảm gắn bó của tác giả đối với quê

- HS thảo luận và trả lời câu hỏi. Bước 3: Trao đổi thảo luận, báo cáo sản phẩm - HS trình bày sản phẩm thảo luận. - GV gọi HS khác nhận xét, bổ sung câu trả lời của bạn. Bước 4: Đánh giá kết quả thực hiện - GV nhận xét, bổ sung, chốt kiến thức.	hương. Đồng thời còn thể hiện tình cảm yêu mến, niềm tự hào của con về vẻ xinh đẹp, nét na của mẹ.
GV: Tổng hợp khái quát kiến thức: – Đừng bao giờ quên Đường về quê mẹ! Trong trí tưởng người đọc: Mẹ ở đây đã trở thành Mẹ tổ quốc – Mẹ Việt Nam mến yêu...	
III. TỔNG KẾT (...)	
Mục tiêu: Khái quát được nội dung, nghệ thuật của bài thơ. Nội dung: - GV sử dụng KT chia sẻ nhóm đôi để khái quát giá trị nghệ thuật và nội dung của văn bản...	

- HS làm việc cá nhân, thảo luận nhóm và báo cáo sản phẩm	
Tổ chức thực hiện	Sản phẩm
B1 Chuyển giao nhiệm vụ (GV) - Chia nhóm theo bàn. - Giao nhiệm vụ cho các nhóm: ? Nêu những biện pháp nghệ thuật được sử dụng trong văn bản? ? Nội dung chính của văn bản? B2: Thực hiện nhiệm vụ HS làm việc cá nhân, làm việc nhóm để hoàn thành nhiệm vụ. GV hướng theo dõi, quan sát HS thảo luận nhóm, hỗ trợ (nếu HS gặp khó khăn). B3: Báo cáo, thảo luận HS báo cáo kết quả thảo luận nhóm, HS nhóm khác theo dõi, nhận xét và bổ sung (nếu cần). GV hướng dẫn và yêu cầu HS trình bày, nhận xét, đánh giá chéo giữa các nhóm. B4: Kết luận, nhận định - GV nhận xét thái độ và kết quả làm việc của từng nhóm.	1. <u>Nghệ thuật:</u> - Thể thơ bảy chữ cùng lời thơ giản dị, mộc mạc. - Nhịp thơ linh hoạt. - Lối miêu tả chân thực, gần gũi, đầy sinh động. 2. <u>Nội dung:</u> - Văn bản nói về những dòng hoài niệm và tâm trạng vui mừng, háo hức của người con mỗi lần cùng mẹ về quê ngoại. - Thể hiện tình cảm yêu mến, niềm tự hào của con về người mẹ. 3/ Ý nghĩa : - Tình yêu, sự gắn bó với quê hương của tác giả. Và sự yêu mến, niềm tự hào của người con về vẻ xinh đẹp, đậm thắm của người mẹ.

- Nhận xét và chốt sản phẩm lên Slide	- Nhắc nhở chúng ta hãy luôn nhớ về cội nguồn với lòng biết ơn và kính trọng.

3. HĐ 3: Luyện tập (16')

a) **Mục tiêu:** Vận dụng kiến thức của bài học để làm một số dạng bài tập.

b) **Nội dung:** HS hoạt động cá nhân-> trả lời các câu hỏi của gv.

c) **Sản phẩm:** Câu trả lời của HS.

d) **Tổ chức thực hiện**

B1: Chuyển giao nhiệm vụ: Giáo viên giao bài tập cho HS

-Viết một đoạn văn ngắn diễn tả tâm trạng khi được về quê?

-Đoạn văn cảm nghĩ về người mẹ trong bài?

B2: Thực hiện nhiệm vụ

4.HĐ 4: Vận dụng

a) **Mục tiêu:** HS vận dụng kiến thức bài học vào giải quyết tình huống trong thực tiễn.

b) **Nội dung:** GV giao nhiệm vụ, HS thực hiện nhiệm vụ.

c) **Sản phẩm:** Tranh vẽ, đoạn văn thuyết trình của HS

d) **Tổ chức thực hiện**

B1: Chuyển giao nhiệm vụ (GV)

* Tích hợp kiến thức môn Mỹ thuật, lĩnh vực văn hóa.

? Dựa vào nội dung bài thơ, em hãy cảm nhận về vẻ đẹp của người mẹ bằng việc vẽ tranh hoặc thuyết trình .

? Bài thơ bồi đắp cho em tình cảm gì?

B2: Thực hiện nhiệm vụ

GV gợi ý cho HS bằng việc bám sát văn bản và qua quan sát, tìm hiểu của cá nhân.

HS: suy nghĩ cá nhân và viết đoạn văn.

B3: Báo cáo, thảo luận

GV hướng dẫn các em cách nộp sản phẩm trên zalo nhóm hoặc trên Padlet

HS nộp sản phẩm cho **GV** qua hệ thống CNTT mà **GV** hướng dẫn.

B4: Kết luận, nhận định (GV)

- Nhận xét ý thức làm bài của HS (HS nộp bài không đúng qui định (nếu có) trên zalo nhóm lớp/môn...

* **Dặn dò:** chuẩn bị trước bài :

**Viết đoạn văn ghi lại cảm nghĩ sau khi đọc một bài thơ sáu chữ,
bảy chữ**

*****